2021. november 11., csütörtök

P9_TA(2021)0452

Az európai oktatási térség: közös, holisztikus megközelítés

Az Európai Parlament 2021. november 11-i állásfoglalása az európai oktatási térségről: közös holisztikus megközelítés (2020/2243(INI))

(2022/C 205/02)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 165. és 166. cikkére,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (3) bekezdésére és a szubszidiaritás és arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyvre,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 14. cikkére,

— tekintettel a szociális jogok európai pillérének első alapelvére,

— tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és különösen a 4. fenntartható fejlődési céljára,

— tekintettel az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020)0625),

— tekintettel a Bizottság „Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027: Az oktatás és a képzés átalakítása a digitális kornak megfelelően” című, 2020. szeptember 30-i közleményére (COM(2020)0624),

— tekintettel „A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program” című, 2020. július 1-jei bizottsági közleményre (COM(2020)0274),

— tekintettel a Bizottság „Az ifjúság-, az oktatás- és a kultúrpolitika szerepe egy erősebb Európa építésében” című, 2018. május 22-i közleményére (COM(2018)0268),

— tekintettel „Az európai identitás megerősítése az oktatás és a kultúra révén” című, 2017. november 14-i bizottsági közleményre (COM(2017)0673),

— tekintettel az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) szóló, 2021. február 26-i tanácsi állásfoglalásra ([1]),

— tekintettel az oktatás és képzés területén a mindenki számára elérhető oktatási siker előmozdítását célzó méltányosságról és befogadásról szóló ([2]), valamint „Az »Európai Egyetemek« kezdeményezésről – A felsőoktatás, a kutatás, az innováció és a társadalom összekapcsolása: új dimenziókat nyitunk az európai felsőoktatásban” ([3]) című, 2021. május 17-i tanácsi következtetésekre,

([1]) HL C 66., 2021.2.26., 1. o.
([2]) HL C 221., 2021.6.10., 3. o.
([3]) HL C 221., 2021.6.10., 14. o.

2021. november 11., csütörtök

— tekintettel az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről („Oktatás és képzés 2020”) szóló, 2009. május 12-i tanácsi következtetésekre ([4]),

— tekintettel a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról szóló ([5]), és az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló ([6]), 2019. május 22-i, a felsőfokú és a felső középfokú képesítések, valamint a külföldi tanulmányi időszakok eredményei automatikus kölcsönös elismerésének ösztönzéséről szóló, 2018. november 26-i ([7]), a magas színvonalú kisgyermekkori nevelési és gondozási rendszerekről ([8]), valamint a nyelvtanítás és a nyelvtanulás átfogó megközelítéséről szóló ([9]), 2018. május 22-i, továbbá a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről szóló ([10]), 2012. december 20-i tanácsi ajánlásokra,

— tekintettel a polgári szerepvállalásnak, valamint a szabadság, a tolerancia és a megkülönböztetésmentesség jelentette közös értékeknek az előmozdításában az oktatás által játszott szerepről szóló, 2015. március 17-i párizsi nyilatkozatra,

— tekintettel az Eurydice „Tanárok Európában: pályafutás, fejlődés és jóllét” című, 2021. március 24-i jelentésére, valamint az EP Uniós Belső Politikák Főigazgatósága Strukturális és Kohéziós Politikák Tematikus Főosztálya által közzétett, „Európai oktatás felé: az előttünk álló kihívásokra vonatkozó kritikus perspektívák” című, 2020. októberi és „Oktatás és ifjúság a Covid19 utáni Európában – Válsághatások és szakpolitikai ajánlások” című 2021. májusi tanulmányokra,

— tekintettel az Uniós Belső Politikák Főigazgatósága Strukturális és Kohéziós Politikai Tematikus Főosztálya által 2021 februárjában közzétett, „Az európai oktatási térség létrehozása: jelenlegi helyzet, kihívások és kilátások” című tanulmányra,

— tekintettel az Uniós Belső Politikák Főigazgatósága Strukturális és Kohéziós Politikai Tematikus Főosztálya által 2018 májusában közzétett, „Európai identitás” című tanulmányra,

— tekintettel a digitális oktatási politika kialakításáról szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására ([11]),

— tekintettel az „Oktatás a digitális korszakban: kihívások, lehetőségek és tanulságok az uniós politika kidolgozásához” című, 2018. december 11-i állásfoglalására ([12]),

— tekintettel az oktatás unióbeli korszerűsítéséről szóló, 2018. június 12-i állásfoglalására ([13]),

— tekintettel a Régiók Európai Bizottságának 2021. március 19-i, az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló véleményére ([14]),

— tekintettel eljárási szabályzata 57. cikkére,

— tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság véleményére,

— tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A9-0291/2021),

A. mivel mindenkinek joga van az oktatáshoz, valamint a szakképzésben és a továbbképzésben való részvételhez;

([4]) HL C 119., 2009.5.28., 2. o.
([5]) HL C 195., 2018.6.7., 1. o.
([6]) HL C 189., 2018.6.4., 1. o.
([7]) HL C 444., 2018.12.10., 1. o.
([8]) HL C 189., 2019.6.5., 4. o.
([9]) HL C 189., 2019.6.5., 15. o.
([10]) HL C 398., 2012.12.22., 1. o.
([11]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0095.
([12]) HL C 388., 2020.11.13., 2. o.
([13]) HL C 28., 2020.1.27., 8. o.
([14]) HL C 175., 2021.5.7., 6. o.

B. mivel az európai integrációs folyamat, az EU egységes piaca és más uniós politikák hozzájárultak – noha töredékesen – az európai oktatási térség természetes fejlődéséhez, amelyet történelmileg az európai humanizmus hagyományai és az alapvető jogok és értékek támasztanak alá;

C. mivel a végső cél egy alulról felfelé építkező európai oktatási térség (EEA) létrehozása, amely olyan közös európai szakpolitikai célkitűzésekkel rendelkezik, amelyek garantálják a minőségi, inkluzív és hozzáférhető oktatást, megerősítik a bevált gyakorlatok cseréjét, és hatékony keretet biztosítanak az európai mobilitás számára, megkövetelve a meglévő akadályok megszüntetését, az európai eszközök használatát, valamint a nemzeti és európai szintű szakpolitikai fejlemények támogatását annak érdekében, hogy az oktatási rendszerek alkalmassá váljanak az éghajlati válság kezelésére, valamint a sikeres zöld és digitális átalakulás lehetővé tételére;

D. mivel az oktatást általánosságban „egész életen át tartó tanulásként" kell értelmezni, az iskola előtti neveléstől a felsőoktatásig, beleértve a szakoktatást és szakképzést, valamint a nem formális és informális oktatást is, és céljául kell kitűzni a transzverzális készségek elsajátítását annak érdekében, hogy mindenki képes legyen képességei személyes és szakmai kibontakoztatására, a társadalomban való teljes körű részvételre és a munkaerőpiacra való sikeres belépésre;

E. mivel az EU és tagállamai előtt álló jelenlegi kihívások – többek között a versenyképesség hiánya, az éghajlatváltozás, a társadalom digitális átalakulása, a szélsőségesség és a populizmus különböző formái, a dezinformáció, a tényeken alapuló oktatás aláásása és a meglévő egyenlőtlenségek Covid19-világjárvány miatti súlyosbodása – megfelelő és összehangolt európai fellépést tehetnek szükségessé;

F. mivel a világjárvány negatívan érintette az egész oktatási ágazatot, hiszen a Covid19-világjárvány során még hangsúlyosabbá váltak az oktatási infrastruktúra, a szakértelem és az erőforrásokhoz való hozzáférés terén a tagállamokon belül és azok között, valamint az oktatás különböző szintjei és típusai között meglévő különbségek, elsősorban a megnövekedett egyenlőtlenség miatt, ideértve a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű emberek informatikai infrastruktúrához való hozzáférésének hiányát, ami negatív következményekkel járt az oktatáshoz való hozzáférésre nézve;

G. mivel a személyes oktatás továbbra is alapvető fontosságú a diákok szellemi és személyes fejlődése szempontjából egyaránt;

H. mivel a Parlament felszólította a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként az oktatásba és képzésbe történő beruházásokat, például azáltal, hogy nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési költségvetésük legalább 10 %-át a megfelelő szakpolitikákra fordítják, és a fenntarthatóbb, digitálisabb és társadalmilag összetartóbb társadalom megteremtése érdekében az Erasmus+ programra jóval nagyobb költségvetést kért, az oktatást nem költségként, hanem a jövőbe való beruházásnak ([15]) tekintve; mivel a Parlament felhívott arra, hogy az oktatásba és képzésbe való beruházás a Bizottság Next Generation EU eszközének jelentős részét képezze;

I. mivel az oktatásba történő minőségi beruházások megtérülése magas, bár a kiadások növelése önmagában nem feltétlenül hozza meg a kívánt eredményeket; mivel az oktatás átlagos egyéni globális megtérülési rátája az évtizedek során továbbra is magas és stabil marad ([16]);

J. mivel szükség van a válságban lévő tanári szakma jobb elismerésére, motivált és hozzáértő tanárokra és oktatókra, valamint a folyamatosabb képzésre; mivel jelentős eltérések vannak a tagállamok között a tanárok alapképzése és oktatása, a munkafeltételek, a díjazás, az értékelés, a szakmai előmenetel és a folyamatos szakmai fejlődés terén; mivel 2018-ban az EU-ban dolgozó tanároknak csupán 40,9 %-a utazott legalább egyszer külföldre szakmai célból diákként, tanárként vagy mindkettőként ([17]);

K. mivel a bolognai folyamat hosszú távú erőfeszítéseinek és a végrehajtása során szerzett tapasztalatok referenciaként való felhasználásának eredményeképpen előrelépés történt az európai felsőoktatási térség megvalósítása terén; mivel népszerűsíteni kell az európai egyetemeket, mivel azok hozzájárulnak az európai kiválósághoz és az EU geopolitikai szerepéhez;

([15]) Az Európai Parlament 2021. március 25-i állásfoglalása a digitális oktatási politika kialakításáról

([16]) Psacharopoulos, G., Patrinos, H. A., Returns to Investment in Education: A Decennial Review of the Global Literature (Az oktatási beruházás megtérülése: a világirodalom évtizedes áttekintése), Világbank-csoport, 2018. április.

([17]) Az Eurydice 2021. március 24-i, „Tanárok Európában: pályafutás, fejlődés és jóllét" című jelentése.

2021. november 11., csütörtök

L. mivel a szakoktatást és szakképzést nem ismerik el a többi oktatási pályával egyenrangú választási lehetőségként és kiválóságként; mivel a koppenhágai folyamat során elért eredmények ellenére továbbra is számos akadály áll a tanulók mobilitása előtt, beleértve a tanulószerződéses tanulók hosszú távú mobilitását is;

M. mivel a tagállamok nem érték el teljes mértékben az „Oktatás és képzés 2020" keretrendszer célkitűzéseit és referenciaértékeit, különösen a méltányos és minőségi oktatás javítására, a korai iskolaelhagyók arányának csökkentésére, valamint az olvasás, a matematika és a természettudományok terén alulképzett 15 évesek arányának 15 % alá történő csökkentésére irányuló célokat;

N. mivel az oktatással és képzéssel kapcsolatos magas színvonalú adatgyűjtés és statisztikák az EU-n belüli releváns kihívások és különbségek jobb megértésének és e különbségek kezelésének előfeltételei közé tartoznak;

O. mivel a digitális oktatást és a megfelelő digitális készségeket a jövőorientált oktatás részének kell tekinteni, nem pedig a meglévő tanulási és tanítási módszerek egy részhalmazának vagy alternatívájának, hangsúlyozva ugyanakkor a személyes tanulás fontosságát; mivel az európaiak jóval több mint egyharmada (42 %-a) még alapvető digitális készségekkel sem rendelkezik, és jelentős különbségek vannak a tagállamokon belül és azok között; mivel a készségfejlesztési program célja annak biztosítása, hogy 2025-ig a 16–74 évesek 70 %-a rendelkezzen alapvető digitális készségekkel, ami évente átlagosan 2 százalékpontos növekedést jelentene, szemben a 2015 és 2019 közötti 0,75 százalékpontos évenkénti növekedéssel;

P. mivel az európai oktatási térség fontos lehetőséget kínál a nemzetközi együttműködés erősítésére;

Az európai oktatási térség létrehozásának szükségessége

1. hangsúlyozza a minőségi, megfizethető és inkluzív oktatás fontosságát, amely mindenki számára elérhető az egész életen át, és hogy az európai oktatási térségre irányuló kezdeményezésnek több és jobb lehetőséget kell biztosítania az uniós tanulók számára arra, hogy – tartózkodjanak bárhol – tanuljanak, képzésben vegyenek részt, kutatást és munkát végezzenek, növeljék a tanulási célú mobilitást, elősegítsék az érintett szereplőkkel folytatott tartós és érdemi párbeszédet, és olyan környezetet alakítsanak ki, amelyben a készségeket, képesítéseket, okleveleket és diplomákat Európa-szerte elismerik és értékelik;

2. hangsúlyozza, hogy az oktatásba való visszatérés aránya továbbra is nagyon magas, és ezért a több oktatás és képzés általában szorosan összefügg a társadalmi és gazdasági növekedéssel, a mindenki számára elérhető nagyobb egyenlőséggel és jobb életszínvonallal, valamint egyéni szinten több szakmai és személyes lehetőséggel; kiemeli ezért az oktatás, a képzés és a tanulás felbecsülhetetlen jelentőségét, és hogy azoknak – a társadalmi haladás és a fenntartható gazdasági növekedés elősegítésének legfontosabb tényezőiként – mindenki számára hozzáférhetőnek kell lennie; úgy véli, hogy az európai oktatási térség példátlan szerepet játszhat és kell is játszania az oktatáshoz való hozzáférésnek és az oktatás minőségének az egész EU-ban történő javításában;

3. hangsúlyozza az európai oktatási térség szerepét a tanulók, a tanárok és az ismeretek nagyobb mértékű és jobb áramlásának lehetővé tételében, az Európához tartozás érzése és a polgári tudatosság erősítésében, a jogok és értékek garantálásában, valamint a tisztességes és egyenlő esélyek biztosításában; hangsúlyozza, hogy Európa valódi oktatási hatalommá válhat azáltal, hogy sokszínűségünk gazdagságára épít, és megosztja a bevált gyakorlatokat a meglévő és jövőbeli kihívások kezelése érdekében;

4. úgy véli, hogy az oktatás és a kultúra kulcsfontosságú a személyes és társadalmi fejlődés és jóllét eléréséhez, az európai polgárság támogatásához, a társadalmi kohézió javításához, a munkahelyteremtés és az európai gazdasági és társadalmi jólét tisztességes és fenntartható előmozdításához, valamint annak biztosításához, hogy az EU globálisan versenyképes és ellenálló szereplő legyen, amely képes a zöld és digitális átállás éllovasává válni jobb vállalkozói készségének köszönhetően;

5. felhívja a figyelmet arra, hogy ki kell aknázni az oktatás által nyújtott „európai hozzáadott érték" számos lehetőségét, különösen a mobilitás és a bevált gyakorlatok megosztása révén, különös hangsúlyt fektetve az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület programjaira;

6. felszólít az európai oktatási térség egyértelműbb és erősebb geopolitikai dimenziójának kialakítására annak érdekében, hogy az EU stratégiailag kihasználhassa oktatási erejét a legközelebbi szomszédaival és partnereivel;

Az intézményi és az érdekelt felek általi megközelítések összekapcsolása

7. tudomásul veszi az európai oktatási térségre vonatkozó elképzelések és megközelítések sokféleségét, amelyek kifejezik azon közös kívánságunkat, hogy az „európai projekt" friss lendületet kapjon; úgy véli, hogy az oktatás az európai projekt megvalósításának egyik sarokköve, és az EU szerepe többek között a tagállamok támogatására és összehangolására összpontosít a bevált gyakorlatok megosztása, a közös normák ösztönzése és a meglévő hiányosságok áthidalása terén, miközben az oktatás tartalma és a tanítási módszerek továbbra is nemzeti hatáskörbe tartoznak; hangsúlyozza, hogy az oktatás terén Európa-szerte és azon túl is nagyobb együttműködésre van szükség a közös kihívások közös megközelítéseinek és megoldásainak kidolgozása érdekében;

8. nagyra értékeli a Bizottság által az európai oktatási térség támogatása érdekében tett erőfeszítéseket, ugyanakkor megjegyzi, hogy holisztikusabb megközelítésre van szükség, amely érdemi együttműködést és koordinációt igényel valamennyi szereplő és az érdekelt felek széles köre között, beleértve az oktatási és képzési közösséget, a szülői szervezeteket, a szociális partnereket, a szakszervezeteket, az ifjúsági szervezeteket, az ifjúságsegítőket és a civil társadalmat; nagyobb nyitottságra szólít fel az új elképzelések irányában annak biztosítása érdekében, hogy az európai oktatási térség tovább fejlődhessen, és ösztönzőleg hasson – többek között az állami és a magánszektor közötti – több és erősebb partnerségre, valamint az érdekelt felek közötti szinergiákra;

9. üdvözli a Tanács válaszát a Bizottság javaslataira, különösen a szakképzés és az egész életen át tartó tanulás lehetőségeinek fontosságára fordított figyelmét, amelyeknek mindenki számára megfizethetőknek és hozzáférhetőknek kell lenniük, különösen az EU legkülső régióiban;

10. üdvözli, hogy a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy legkésőbb 2025-re létrehozza az európai oktatási térséget; figyelmeztet, hogy a Bizottság javaslatai még mindig inkább stratégiai vázlatok, mintsem konkrét politikai ütemtervek; ezért egyértelmű közép- és hosszú távú prioritások meghatározását javasolja elérhető célokkal és határidőkkel az elfogadandó intézkedésekre vonatkozóan, beleértve az egyértelműen meghatározott köztes célokat is, amelyek szükségtelen késedelem nélkül alkotják majd a valódi európai oktatási térség különböző építőelemeit, figyelembe véve ugyanakkor a tagállamok költségvetési kapacitásait;

11. hangsúlyozza, hogy sürgősen ki kell dolgozni egy olyan közös végrehajtási stratégiát és ütemtervet, amely magában foglalja az uniós intézményeket, a tagállamokat és az összes érdekelt felet, köztük a helyi és regionális hatóságokat és a civil társadalmat, és meghatározza felelősségi körüket és lehetőségeiket; kitart amellett, hogy az európai oktatási térségnek egyértelműnek és hozzáférhetőnek kell lennie, és tükröznie kell az összes kormányzati szintet;

A jövőkép megvalósítása: közös stratégiai prioritások és uniós szintű célok

12. hangsúlyozza az európai szakpolitikai koordinációs eszközök, többek között a nyílt koordinációs módszer és az európai szemeszter alkalmazásának lehetőségét az európai oktatási térség közös célkitűzéseinek elérése érdekében; emlékeztet, hogy az európai szemeszter fontos szerepet játszik az oktatással kapcsolatos uniós szakpolitikák sikeres végrehajtásában, ugyanakkor elismeri, hogy azt eredetileg gazdaságpolitikák Unió-szerte történő összehangolásának eszközeként alakították ki annak biztosítása érdekében, hogy a kormányok felelősségteljes költségvetési gazdálkodást folytassanak;

13. felhívja valamennyi uniós intézményt és tagállamot, hogy az európai oktatási térséggel kapcsolatban állapodjanak meg azonos elképzelésekről, prioritásokról, célokról és referenciaértékekről, elismerve ugyanakkor az Európában fennálló különbségeket;

14. hangsúlyozza az európai oktatási térség alapelveinek, azaz a tudományos élet szabadsága és a pedagógiai autonómia megteremtésének fontosságát;

15. felszólít az európai oktatási térség, az európai kutatási térség és az európai felsőoktatási térség közötti, valamint a különböző uniós programok közötti szinergiák kiaknázására; felszólít az Erasmus+, a Horizont Európa, a Kreatív Európa, az Európai Szolidaritási Testület, a Digitális Európa és a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program további megerősítésére annak érdekében, hogy valamennyi tanár, oktatási szakember, oktatási szolgáltató, ifjúságsegítő és valamennyi tanuló részesülhessen előnyeikből;

16. kiemeli, hogy az inklúziónak az európai oktatási térség központi dimenziójának és a mindenki számára elérhető minőségi oktatás előfeltételének kell lennie; hangsúlyozza, hogy senkit sem szabad hátrahagyni, hogy minden tanulónak van valamilyen tehetsége, és hogy az egyéni különbségeket meg kell becsülni és értékelni kell; hangsúlyozza, hogy a közös célok tekintetében csak egy átfogóbb megközelítéssel lehet előrelépni;

2021. november 11., csütörtök

17. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a tanulót a tanulási folyamat középpontjába helyezzék; hangsúlyozza, hogy személyre szabott megközelítést kell alkalmazni a kiszolgáltatott csoportok, köztük a bármilyen fogyatékossággal vagy tanulási különbségekkel élő személyek – például az autizmus valamilyen formájával érintettek vagy a nagy potenciállal rendelkezők – tekintetében, és elő kell mozdítani az egész iskolára kiterjedő megközelítést az európai oktatási térséggel kapcsolatban; felkéri a Bizottságot, hogy konzultáljon valamennyi érdekelt féllel, például diákszövetségekkel, pedagógiai támogatási szakértőkkel, sajátos nevelési igényű tanulók gondozóival és másokkal, különösen az európai egyetemek és szakképzési kiválósági központok fejlesztése terén;

18. melegen üdvözli az egész életen át tartó tanulásra és képzésre vonatkozó új uniós stratégiai keret célkitűzéseit, amely az oktatás terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről szóló, 2021. február 19-i tanácsi állásfoglalás tárgyát képezte, valamint az abban meghatározott öt stratégiai prioritást, nevezetesen az egész életen át tartó tanulószerződéses gyakorlati képzés és a mobilitás mindenki számára való megvalósítására irányuló konkrét javaslatokat;

19. hangsúlyozza a munkafeltételek javításának fontosságát, valamint azt, hogy a tanároknak és az oktatóknak munkájukért megfelelő díjazásban kell részesülniük; sürgeti a tagállamokat, hogy a Bizottsággal együttműködve ruházzanak be a tanárok és oktatók alapképzésébe, különösen azáltal, hogy tanterveikbe európai dimenziót és transznacionális mobilitást építenek be, növeljék a kompetenciákat és a motivációt az oktatási szakmában, fokozzák az oktatók által a társadalom számára képviselt érték elismerését, és erősítsék a pedagógiai autonómiát; rámutat a kisgyermekkori nevelést és gondozást végző személyzet professzionalizálódásának fontosságára munkájuk megfelelő elismerése és értékelése érdekében, ami elengedhetetlen a gyermekek neveléséhez;

20. sürgeti a tagállamokat, hogy a tanulási folyamat valamennyi szakaszában prioritásként és kritikus eszközként mozdítsák elő a média- és információs műveltséget, a kritikus gondolkodást és a tolerancia kultúráját annak érdekében, hogy a felelős európai polgárokat felruházzák azokkal a készségekkel, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy ellent tudjanak állni a dezinformáció növekvő hullámának és szembe tudjanak nézni a 21. század kihívásaival;

21. felszólít a digitális kompetenciák fejlesztésére vonatkozó közös keret létrehozására; hangsúlyozza, hogy szükség van a digitális készségek, képesítések és tanúsítványok elismerésére, érvényesítésére és tanúsítására szolgáló közös rendszerre annak érdekében, hogy Európa-szerte csökkenjenek a digitális kompetenciák terén mutatkozó hiányosságok, és azt, hogy minden tanulónak, különösen a gyermekeknek, hozzá kell férnie az alapvető digitális eszközökhöz;

22. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az egyetemek digitalizációját az EU-ban, és ismételten felszólít egy európai online egyetemi platform létrehozására; felszólítja az EU-t, hogy ismerje el a konnektivitást és a digitális infrastruktúrát mint az oktatáshoz való alapvető jogból eredő jogot;

23. üdvözli a felnőttkori tanulás elektronikus európai platformján végrehajtott közelmúltbeli változtatásokat, és felkéri az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökséget annak értékelésére, hogy miként lehetne a felnőtt tanulók közösségének láthatóságát tovább növelni, fejlődését folytatni és hatását megerősíteni;

24. támogatja a mennyiségi mutatók és referenciaértékek használatát, kellő figyelmet fordítva a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli különbségekre annak érdekében, hogy lehetővé váljon a tagállamok által a közös célkitűzések felé tett előrehaladás folyamatos összehasonlítása és nyomon követése, valamint további szakpolitikai intézkedések ösztönzése, ugyanakkor ismételten hangsúlyozza, hogy kiegészítő minőségi mutatókra és referenciaértékekre van szükség, és óva int a túlzottan ambiciózus középtávú céloktól;

25. hangsúlyozza, hogy javítani kell a szükséges adatgyűjtési tevékenységek minőségét és gyakoriságát, és biztosítani kell a releváns mutatók és referenciaértékek, például az európai készségfejlesztési programban meghatározott azon cél aktív nyomon követését, hogy a felnőtt lakosság 50 %-a részt vegyen tanulási tevékenységekben; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy érjenek el ambiciózus célokat, például a gyengén teljesítők és a korai iskolaelhagyók arányát illetően azáltal, hogy az első referenciaértéket 15 %-ról 10 %-ra, a másodikat pedig 10 %-ról 5 %-ra csökkentik;

26. szorosabb együttműködésre szólít fel az EU és más szervezetek és intézmények, például az UNESCO és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet között, valamint a meglévő és jövőbeli oktatási kutatások és tanulmányok aktív felhasználására és támogatására annak érdekében, hogy segítsék a tagállamokat a hatékony szakpolitikai reformok meghatározásában; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az uniós hatáskörökön belül dolgozzanak ki jól meghatározott megbízatással és költségvetéssel rendelkező közös, részvételen alapuló oktatási kutatást;

27. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy biztosítsák a szükséges finanszírozást az európai oktatási térség létrehozásához, végrehajtásához és fejlesztéséhez, valamint egy célzott pénzügyi eszköz létrehozásához a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretben az európai oktatási térség továbbfejlesztése és a képesítések kölcsönös elismerésének megkönnyítése érdekében; megismétli arra irányuló felhívását, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott finanszírozás legalább 10 %-át az oktatásra, többek között a digitális oktatásra fordítsák, és felhívja a tagállamokat, hogy jelentősen növeljék az oktatásra fordított közkiadásokat az uniós átlag fölé (2019-ben a GDP 4,7 %-a);

28. ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az összes érdekelt féllel partnerségben és konzultálva dolgozzanak ki katasztrófaenyhítési stratégiákat az oktatási ágazat számára, és hangsúlyozza az összehangolt európai fellépés fontosságát válságok, például a Covid19-világjárvány idején;

Ágazatspecifikus intézkedések és megfontolások

29. hangsúlyozza az idegen nyelvek, és különösen az angol nyelv tanulásának fontosságát; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak intézkedéseket kell hozniuk minden szinten, különösen az alap- és középfokú oktatásban a nyelvi kompetenciák fejlesztésének támogatása, az Európa Tanács többnyelvűségi céljának elérése, valamint annak a referenciaértéknek az elérése érdekében, hogy az alsó középfokú oktatás végén minden tanuló rendelkezzen az Unió és tagállamai legalább két másik hivatalos nyelvének megfelelő ismeretével;

30. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki olyan eszközöket, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára a nyelvtanítás és a nyelvtanulás átfogó megközelítéséről szóló tanácsi ajánlás végrehajtását, és ennek megfelelően kövesse nyomon az előrehaladást; felhívja a tagállamokat, hogy gyűjtsenek összehasonlítható adatokat a nyelvtanulásról; felhívja a Bizottságot, hogy nyújtson pénzügyi támogatást az európai nyelvi készségeket – különösen a más uniós országokban élő uniós polgárok anyanyelvét – oktató iskolák számára;

31. hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani a kutatást és az innovációt az oktatásban; hangsúlyozza, hogy az európai oktatási térség fontos szerepet játszik az olyan élvonalbeli technológiák megértésének, tanulmányozásának és kutatásának előmozdításában, mint a mesterséges intelligencia és a robotika, annak érdekében, hogy felhívják a figyelmet az oktatási környezetben rejlő lehetőségekre és kihívásokra, többek között speciális felsőfokú tanulmányi programok révén az összes tagállamban; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EU egésze nem rendelkezik elegendő speciális felsőfokú mesterségesintelligencia-programmal;

32. üdvözli az európai szakképzési kiválósági központok kezdeményezését, amely európai szintű struktúrát biztosít az ágazat számára; kéri, hogy az európai oktatási térség szerves részeként hozzanak létre egy európai szakképzési térséget; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy munkálkodjanak egy tanulószerződéses gyakorlati képzésre vonatkozó európai statútum létrehozásán; kiemeli, hogy egyes tagállamoknak kezelniük kell a szakképzés és a duális oktatás vonzerejének és presztízsének hiányát; hangsúlyozza, hogy a szakképzési rendszereknek még inkább tanulóközpontúvá kell válniuk, és alkalmazkodniuk kell a munka változó világához; ismételten hangsúlyozza a szakképzés elismerésének fontosságát, és felhívja a tagállamokat, hogy megfelelően és maradéktalanul hajtsák végre a vonatkozó tanácsi ajánlást és az európai készségfejlesztési programot; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy rugalmas és moduláris tanulási pályákat hozzanak létre annak érdekében, hogy a tanulók kombinálhassák a különböző tanulási tapasztalatokat és lehetőségeket, és azokra építhessenek;

33. hangsúlyozza a Bizottság és a tagállamok felsőoktatásban való fellépésének fontosságát, mint például a bolognai folyamat megerősítését, az európai oktatási térség nemzetközi dimenziójának megerősítését és az európai diákigazolvány előmozdítását, többek között a meglévő uniós programok által kínált szinergiák kiaknázása révén;

34. sürgeti, hogy az európai oktatási térség legyen mérföldkő a diplomák és képesítések EU-szerte történő elismerésében, és felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy könnyítsék meg a külföldi tanulmányi eredmények és tanulmányi időszakok automatikus kölcsönös elismerésének kiterjesztését, a szakképzés terén és európai mikrotanúsítványok révén is;

35. kiemeli a nem formális és az informális tanulás, valamint az önkéntesség kiemelkedő szerepét, és hangsúlyozza, hogy el kell ismerni azok eredményeit; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy egész Európában támogassák a humán készségeket;

2021. november 11., csütörtök

36. ösztönzi a tagállamokat, hogy hajtsák végre az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló 2018. évi tanácsi ajánlást annak érdekében, hogy előmozdítsák az előrehaladást mind a nyolc kulcsfontosságú területen, például a fiatal tanulók számára az oktatásuk során biztosított legalább egyszeri gyakorlati vállalkozói tapasztalatszerzési lehetőség terén, és ezáltal javítsák a nem formális és az informális tanulás során szerzett kompetenciák elismerését annak érdekében, hogy növeljék a tanulási pályák rugalmasságát minden korosztály számára; felszólít a polgári és szociális kompetenciák európai keretének létrehozására, amely értékeli, népszerűsíti és elismeri az olyan gyakorlatok előnyeit, mint a mentorálás és az ifjúsági tevékenységek felügyelete;

37. hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárványt követően a távoktatás sok tanuló számára vált a mindennapok részévé; hangsúlyozza, hogy az alap- és középfokú oktatásban a távoktatásnak végső eszköznek kell maradnia, és kiegészítő jellegűnek kell lennie a személyes tanulás mellett, amely kulcsfontosságú az értékes szociális készségek tanításához; hangsúlyozza, hogy az iskoláskorú diákokat célzó modern, vegyes tanulási megközelítést elsősorban az osztályteremben és a tanár irányítása alatt kell megvalósítani, aki pedagógiai okokból a tanulási feladatok részeként különböző – akár digitális (többek között online) vagy nem digitális – eszközöket vegyíthet ([18]);

38. felhívja a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az éghajlatváltozással és az ökológiai átállással kapcsolatos oktatást, és hívják fel a figyelmet az európai zöld megállapodásra;

39. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy számolják fel a nemek közötti szakadékot az oktatásban, többek között a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok, a művészetek és a matematika (STEAM) terén az oktatásban és a szakmai előmenetelben, küzdjenek a nemi sztereotípiák és megkülönböztetés ellen, valamint számolják fel a megfélemlítést, az internetes megfélemlítést és a zaklatás, a megkülönböztetés és az erőszakos viselkedés egyéb formáit a kulturális, etnikai és nemi sokszínűség javítása érdekében, a bevált gyakorlatok európai létrehozása és cseréje révén;

40. üdvözli a Tanács portugál elnökségének azon kötelezettségvállalását, hogy online platformot hoz létre a világjárványból eredő ifjúsági munkanélküliséggel kapcsolatos kihívásokkal kapcsolatos adatok tagállamok közötti megosztásának megkönnyítésére;

41. ismételten hangsúlyozza a virtuális szabadegyetemek jelentőségét, amelyek elengedhetetlenek a munkaerő továbbképzésének és átképzésének interaktív és hozzáférhető módon történő előmozdításához; úgy véli, hogy az európai oktatási térségnek elő kell mozdítania a virtuális szabadegyetemek elterjedését és fejlesztését, és ezeket a célkitűzéseket tükröznie kell a mikrotanúsítványokra vonatkozó európai megközelítésben;

42. megjegyzi, hogy jelenleg nincs egységes, elfogadott fogalommeghatározás a „mikrotanúsítványok” fogalmára vonatkozóan; ezért úgy véli, hogy egységes uniós szintű normákat kell meghatározni azok tagállamok közötti kölcsönös elismerésének hatékony előmozdítása és annak biztosítása érdekében, hogy a munkáltatók megbízzanak értékükben;

Irányítási keret

43. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy 2022 végéig hozzanak létre az európai oktatási térségre vonatkozó, 2030-ig szóló konkrét stratégiai keretet (EEASF 2030), amely átfogó irányítási, nyomonkövetési és értékelési mechanizmust tartalmaz, összhangban az ENSZ 4. fenntartható fejlesztési céljával, azaz „az inkluzív, méltányos és minőségi oktatás biztosításával, valamint az egész életen át tartó tanulás lehetőségeinek elősegítésével mindenki számára”, valamint a szociális jogok európai pillérének első alapelvével; üdvözli az európai oktatási térség irányítóbizottságára vonatkozó javaslatot, amely lefekteti egy strukturált és szisztematikus irányítási keret alapjait; hangsúlyozza az Európa jövőjéről szóló konferencia szerepét az európai oktatás előtt álló kihívásokkal és a szakpolitikák kialakításával kapcsolatos további lépések megvitatásában;

44. felszólítja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy tartsák magukat a tagállamoktól és más kormányzati szintektől – többek között a helyi és regionális önkormányzatoktól, valamint az uniós intézményektől – elvárt részvétel típusához, és dolgozzanak ki olyan hatékony többszintű irányítási rendszereket, amelyek tiszteletben tartják a szubszidiaritás elvét, miközben európai hozzáadott értéket teremtenek;

45. egyértelműséget kér az érdekelt felektől, a mindeddig alulreprezentált oktatási ágazatoktól és az érintett civil társadalmi szereplőktől elvárt részvételi szint vonatkozásában; hangsúlyozza, hogy az irányítási keretbe be kell vonni a tanulás valamennyi területén tevékenykedő valamennyi érdekelt felet, beleértve az ifjúságsegítőket és az ifjúsági szervezeteket, valamint a szülői szervezeteket is;

([18]) Lásd a magas színvonalú és inkluzív alap- és középfokú oktatást előmozdító vegyes tanulásról szóló tanácsi ajánlásra irányuló, 2021. augusztus 5-i bizottsági javaslatot (COM(2021)0455).

46. felszólítja a Bizottságot, hogy hozzon létre egy, az európai oktatási térségre vonatkozó platformot, amely interaktív nyilvános portálként segíti a tagállamokat és az érdekelt feleket az információcserében, valamint az együttműködés és a bevált gyakorlatok cseréjének előmozdításában; úgy véli, hogy egy ilyen platformot megfelelően finanszírozni kell és az EU valamennyi hivatalos nyelvén rendelkezésre kell bocsátani;

47. hangsúlyozza, hogy az európai népszámlálások, adatgyűjtés és a területi szükségletekre és oktatási gyakorlatokra irányuló kutatás kulcsfontosságú prioritást jelentenek a tagállamok és oktatási rendszereik számára;

Az oktatás európai dimenziójának erősítése felé

48. hangsúlyozza, hogy az oktatás terén európai dimenzióra van szükség, amely nagyobb és különálló európai perspektívát épít be a tantervekbe és a tanárképzési programokba, bevonva a formális és a nem formális szervezetek valamennyi tanárát, oktatóját és tanulóját, valamint a szakoktatási és szakképzési ágazatot, beleértve a Jean Monnet akciók és a tanárképző akadémiák támogatását is; javasolja, hogy ezeket a tanárképző akadémiákat nevezzék Comenius tanárképző akadémiáknak; támogatja a tanári képesítések kialakítására és fejlesztésére vonatkozó közös keret létrehozását a tagállamokban;

49. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a tanulók átfogó ismereteket szerezzenek az európai történelemről és kulturális örökségről, legyen szó akár materiálisról, akár immateriálisról, valamint azt, hogy elő kell mozdítani a kritikus európai emlékezetet és történelmi tudatosságot, amely azokon az alapvető értékeken alapul, amelyekre az EU épült; felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és az Európa Tanácsot, hogy működjenek együtt az európai történelem és kulturális örökség oktatása terén Unió-szerte, és hangsúlyozza, hogy célzott finanszírozásra és kezdeményezésekre van szükség az európai történelemmel kapcsolatos kutatás fokozása, valamint a történelmi ismeretek népszerűsítése érdekében, figyelembe véve kontinensünk történelmének összetett jellegét;

50. felszólítja a Bizottságot és tagállamokat, hogy hozzanak létre az EU-ról való tanulásra vonatkozó közös keretrendszert az oktatás minden megfelelő szintjén és területén; hangsúlyozza, hogy a tanulókat meg kell ismertetni az európai integrációs folyamattal, az uniós intézményekkel és szakpolitikákkal, az uniós polgárságból eredő jogokkal és az uniós demokratikus folyamatokban való aktív részvétel módjával;

51. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki átfogó európai stratégiát és az állampolgári ismeretek európai dimenzióval rendelkező oktatására vonatkozó közös keretet, beleértve az európai értékek – például az emberi méltóság, a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és az egyenlőség – megismerését a bevált gyakorlatok cseréjének, valamint a közös pedagógiai anyagok és megközelítések kidolgozásának ösztönzése érdekében; e tekintetben kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy, az állampolgári ismeretek oktatásával foglalkozó munkacsoport létrehozását e feladat koordinálása és az európai polgári oktatáshoz való hozzáférés javítása érdekében az európai polgári kultúra és az Európához tartozás érzésének előmozdítása érdekében, kiegészítve a helyi, regionális, nemzeti és globális dimenziókat;

o

o o

52. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.